

Μπαλουκλί: Το ιστορικό αγίασμα της Κωνσταντινούπολης

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

Έξω από τη δυτική πύλη της Σηλυβρίας, εκεί που υπήρχαν τα λεγόμενα «Παλάτια των Πηγών», η ανοιξιιάτικη κατοικία των Βυζαντινών αυτοκρατόρων, βρίσκεται η Ζωοδόχος Πηγή του Μπαλουκλί (ή Βαλουκλή), ή Παναγία η Μπαλουκλιώτισσα, το αγίασμα της Κωνσταντινούπολης. Ο ναός, που είναι μεγάλης σημασίας για την Ορθοδοξία, πήρε το όνομά του από την τουρκική λέξη για το ψάρι (balik), μιας και ο θρύλος λέει πως δίπλα στο αγίασμα στις 23 Μαΐου 1453 ένας καλόγερος τηγάνιζε ψάρια όταν κάποιος του έφερε την είδηση πως οι Τούρκοι άλωσαν την Πόλη. Ο καλόγερος απάντησε πως μόνο αν τα ψάρια έφευγαν απ' το τηγάνι και έπεφταν μέσα στο αγίασμα, θα πίστευε ότι έγινε κάτι τέτοιο.

Σύμφωνα με την πρώτη εκδοχή την οποία εξιστορεί ο Νικηφόρος Κάλλιστος, ο

Λέων ο Μέγας (μετέπειτα αυτοκράτορας Λέων ο Θραξ) πηγαίνοντας ως απλός στρατιώτης στην Κωνσταντινούπολη στη Χρυσή Πύλη συνάντησε έναν τυφλό που του ζήτησε νερό. Μια φωνή τού υπέδειξε την πηγή με το λασπώδες νερό, το οποίο, όμως, θεράπευσε τον τυφλό.

Όταν αργότερα έγινε αυτοκράτορας η προφητική φωνή ζήτησε να χτιστεί μια εκκλησία δίπλα στην πηγή. Ο ναός αφιερώθηκε στην Παναγία· ιστορική καταγραφή από τη Σύνοδο της Κωνσταντινούπολης του 536 υπό τον Πατριάρχη Μηνά αναφέρει ότι στη συνάντηση έλαβε μέρος και ο Ζήνων, ο ηγούμενος του Οίκου της Αγίας Ενδόξου Παρθένου και Θεοτόκου Μαρίας εν Πηγή.

Τη δεύτερη εκδοχή για την αποκάλυψη του αγιάσματος την εξιστορεί ο ιστορικός Προκόπιος. Στις αρχές του 6ου αιώνα ο Ιουστινιανός κυνηγούσε σε ένα θαυμάσιο μέρος με πολύ πράσινο, νερά και δέντρα. Εκεί σαν όραμα είδε ένα μικρό παρεκκλήσι, πλήθος λαού και έναν ιερέα μπροστά σε μια πηγή. «Είναι η πηγή των θαυμάτων» του είπαν, και έτσι εκεί έχτισε μοναστήρι με υλικά που περίσσεψαν από την Αγια-Σοφιά. Ιστορικά η εκδοχή αυτή «ταυτίζεται» με την ανακαίνιση του ναού το 559.

Ο ναός καταστράφηκε από σεισμό και οικοδομήθηκε εκ νέου από την Ειρήνη την Αθηναία, ενώ την τρίτη φορά που έπεσε οικοδομήθηκε από τον Βασίλειο τον Μακεδόνα. Πυρπολήθηκε από τον αρχηγό των Βουλγάρων Συμεών και ανεγέρθηκε για ακόμα μία φορά από τον Ρωμανό τον Λεκαπηνό. Κατά τον 6ο αιώνα ήταν ανδρική μονή στην οποία πήγαινε ο αυτοκράτορας κάθε Πέμπτη της Αναλήψεως.

Κατά την Άλωση ο ναός καταστράφηκε και το αγίασμα καλύφθηκε, ωστόσο αργότερα επετράπη στους χριστιανούς να επανιδρύσουν ένα μικρό προσκύνημα. Το 1732 διεκδικήθηκε από τους Αρμένιους, το 1825 καταστράφηκε από τους γενίτσαρους, το 1827 βρέθηκε η εικόνα της Θεοτόκου, το 1830 ο σουλτάνος επέτρεψε τη νέα ανοικοδόμηση του ναού, όπως τον γνωρίζουμε σήμερα.

Στην αυλή της Ζωοδόχου Πηγής του Μπαλουκλί βρίσκονται οι τάφοι των Οικουμενικών Πατριαρχών. Το αγίασμα είναι στον υπόγειο ναό και αναβλύζει από μαρμαρόκτιστη πηγή. Σε ανάμνηση των εγκαινήων του ναού από τον Λεόντα, η Εκκλησία καθιέρωσε τη γιορτή της Ζωοδόχου Πηγής την Παρασκευή μετά το Πάσχα.

Πηγή: www.pontos-news.gr